

Sire,

Geachte aanwezigen,

Het is een hele eer, tot jullie het woord te mogen richten,
op deze toch wel bijzondere dag.

Ik heb al vele verjaardagen bijgewoond, maar nog nooit een van 250 jaar...

Keren we even terug naar het geboortjaar van de Academie, het jaar 1772.

1772 is een jaartal, dat zich situeert in een zeer bijzonder tijdsgewricht.

Een tijdsgewricht, waarin zich een dubbele revolutie voltrok, een in de economische sfeer en een andere in de politieke.

Een dubbele revolutie, waarvan de gevolgen tot op vandaag doorwerken en bepalend zijn voor onze hedendaagse Westerse samenlevingen.

Ongeveer 20 jaar voor de oprichting van de Academie, begon in Engeland omstreeks 1750, de Eerste Industriële Revolutie.

Die werd, zoals U weet, mogelijk gemaakt door eerst de uitvinding
en later de industriële toepassing van de stoommachine.

Met de uitvindingen van de elektriciteit, de computer en later het internet volgden daarop respectievelijk de 2de, 3de en 4de industriële revolutie.

En ongeveer 20 jaar na de oprichting van de Academie, brak in 1789 de Franse Revolutie uit, uit wiens idealen van vrijheid, gelijkheid en broederlijkheid de moderne democratieën werden geboren.

Samen, legden beide revoluties in die periode, de basis voor de grootste welvaarts- en welzijnstoename uit de menselijke geschiedenis.

Uiteraard is er geen causaal verband tussen de oprichting van de Academie en de beide vermelde revoluties.

Maar dat causaal verband is er wél tussen die revoluties en de kernopdrachten van de Academie: zijnde de bevordering van de 'wetenschap en de kunsten' en vooral van hun vrije beoefening.

Zonder de gunstige ontwikkelingen in de ‘wetenschappen en de kunsten’ in de 16de, 17de en 18de eeuw, had nooit de voedingsbodem kunnen ontstaan, waaruit de industriële en democratische revoluties konden voortkomen.

De oprichting van Academies in heel West-Europa speelde in het creëren en het cultiveren van die voedingsbodem een katalyserende rol, ook in ons land.

Met het centraal stellen van de rede, de kritische bevraging, het opeisen van de vrijheid van denken en het vooruitgangsgeloof, zaaiden de 17de en 18de eeuwse Verlichtingsdenkers de kiemen van ons huidig samenlevingsmodel.

Omdat kennisontwikkeling een cumulatief proces is, konden wetenschappers in de 19^e, 20ste en 21ste eeuw op de inventies en innovaties van hun verlichte voorgangers verder bouwen.

En zo realiseerde de mensheid, in nog geen drie eeuwen tijd, haar grootste welvaartssprong ooit.

Met zo een historisch ‘track record’, zou men verwachten dat vandaag, wereldwijd, de verlichtingswaarden, de vrije wetenschapsbeoefening en de tolerantie zouden worden omarmd.

Helaas is dat niét het geval.

De Verlichtingswaarden en de ‘vrijheid van denken en handelen’ staan wereldwijd onder druk.

Op het Europees continent, kijk naar Rusland.

Op het Amerikaans continent, gedenk de bestorming van het Capitool.

In Azië, zie naar China.

De wereld kent vandaag 8 miljard bewoners, allemaal voorzien van verstandelijk vermogens, maar in vele werelddelen bekoopt men, het Kantiaans dictum ‘sapere aude’ - ‘durf te denken’ – met marteling en dood...

Om die reden zijn organisaties, die de wetenschappen en de kunsten en hun ‘vrijheid van denken en handelen’, bovenaan in hun vaandel dragen, meer dan ooit actueel en blijvend nodig.

De Academie als vrijplaats voor denken en onderzoeken, voor expressie en dialoog, in de nooit voltooide zoektocht naar meer kennis en inzicht, verdient onze volle steun.

Hopelijk nog eens 250 jaar.

Ik dank U.